

NOWE

KARNE PRAWO DOWODOWE

Redakcja naukowa

TERESA GARDOCKA

DARIUSZ JAGIEŁŁO

DOM
WYDAWNICZY

WARSZAWA 2015

Publikacja została dofinansowana
przez Szkołę Wyższą Psychologii Społecznej

Recenzent: Prof. UZ dr hab. Hanna Paluszkievicz

Redakcja: Hanna Januszevska

Projekt okładki: Agnieszka Miliaszewicz

22174c

© Copyright by Authors and Dom Wydawniczy ELIPSA
Warszawa 2015

ISBN 978-83-8017-039-1

Opracowanie komputerowe, druk i oprawa:
Dom Wydawniczy ELIPSA,
ul. Inflancka 15/198, 00-189 Warszawa
tel./fax 22 635 03 01, 22 635 17 85
e-mail: elipsa@elipsa.pl, www.elipsa.pl

Spis treści

Wstęp	7
-------------	---

CZĘŚĆ I. Kierunek nowelizacji prawa dowodowego i jego ocena

1. Teresa Gardocka, Łukasz Majewski, Postępowanie dowodowe w procedurze karnej i cywilnej. Różnice konieczne i niekonieczne	11
2. Ryszard A. Stefański, Dowód uzyskany za pomocą czynu zabronionego	21
3. Dariusz Jagiełło, Inicjatywa dowodowa stron po nowelizacji kodeksu postępowania karnego	35
4. Dorota Kaczorkiewicz, Rozstrzygnięcia o rzeczach stanowiących dowody w postępowaniu karnym w związku z zakończeniem postępowania	46
5. Marta Kowalczyk-Ludzia, Wartość dowodów w procesie karnym a orzekanie wyroków uniewinniających	57
6. Anna Nowakowska, Śledztwo w świetle nowelizacji kodeksu postępowania karnego z dnia 27 września 2013 r.	67
7. Michał Boczek, Ochrona świadka w nowym procesie karnym	78
8. Ewa Błachowiak, Piotr Herbowski, Perspektywy wykorzystania ekspertyzy hipnologicznej w postępowaniu karnym	91

CZĘŚĆ II. Wpływ nowelizacji prawa dowodowego na działania podejmowane przez uczestników postępowania

1. Joanna Paśkiewicz, Czynności referendarza sądowego dotyczące zatrzymanej rzeczy w postępowaniu przygotowawczym – zagadnienia wybrane	105
2. Małgorzata Krupska-Świsłak, Ograniczenie inicjatywy dowodowej sądu w procesie karnym a słuszność i sprawiedliwość wyroku	120
3. Aneta Kamińska-Nawrot, Uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w świetle zmian do art. 300 k.p.k.	130

4. Anna Machalek, <i>Wpływ prawa dowodowego po nowelizacji k.p.k. z 27.09.2013 r. na działania podejmowane przez policję – zagadnienia wybrane</i>	143
5. Agnieszka Chorońska, <i>Mediacja w dochodzeniach policyjnych – wybrane uwagi na tle znowelizowanego art. 23a k.p.k.</i>	153
6. Karol M. Kampert, <i>Analiza zakazu dowodowego z art. 168a k.p.k. niedopuszczalność wykorzystania dowodu uzyskanego za pomocą czynu zabronionego</i>	166
7. Iwona Wrześniewska-Wal, <i>Opinie biegłych lekarzy w nowym k.p.k.</i>	173
8. Piotr Herbowski, <i>Rola Sądu Najwyższego w kształtowaniu pozycji badań policyjnych w polskim procesie karnym</i>	183

CZĘŚĆ III. Wokół problematyki prawa dowodowego

1. Piotr Józwiak, <i>Wpływ zmiany modelu polskiej procedury karej na przebieg postępowania dowodowego w wybranych postępowaniach dyscyplinarnych</i>	197
2. Agnieszka Łozińska-Piekarśka, <i>Naruszenia prawa do obrony w zakresie doktryny Saldus, a zmiany w kodeksie postępowania karnego</i>	209
3. Paulina Głowacka, Dawid Fajdek, <i>Dowód z opinii biegłego przy przestępstwach związanych z naruszeniem praw do programu komputerowego</i>	220
4. Andrzej Osinski, <i>Zmiany w zakresie przeprowadzania dowodów w czynnościach wyjaśniających w sprawach o wykroczenia po 1 lipca 2015 r.</i>	242

Wstęp

Inicjatywą do przygotowania niniejszej monografii stała się treść nowelizacji kodeksu postępowania karnego wprowadzona głównie ustawą z dnia 27 września 2013 r. (Dz. U. 2013, poz. 1247), która wejdzie w życie 1 lipca 2015 r., następnie poprawiona ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 396)¹. Jej kształt i zakres wprowadza kompletnie nowy model procesu karnego, który wzbudza liczne kontrowersje wśród teoretyków i praktyków prawa.

Zaproponowany kształt postępowania karnego będzie zdecydowanie odmienny od obowiązującego w dniu dzisiejszym, zaś sam ustawodawca, jak się wydaje, nie zabrał o zmianę fundamentalnych zasad procesowych. Zachowano bowiem zasadę prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.) oraz zasadę działania z urzędu (art. 9 k.p.k.), przy dokonaniu fundamentalnej zmiany w tym zakresie odnoszącej się do działania sądu z urzędu w procesie dowodzenia (art. 167 k.p.k.). Nie zmodyfikowano też zasady legalizmu ścigania (art. 10 k.p.k.) przy równoczesnym wprowadzeniu związania sądu cofnięciem aktu oskarżenia przez prokuratora (art. 14 § 2 k.p.k.).

Trudno jest wyobrazić sobie dziś rzeczywisty kształt nowego postępowania karnego, a w konsekwencji odnalezienie się praktyki wymiaru sprawiedliwości w nowej karnoprocesowej rzeczywistości. Można domniemywać, że część uczestników procesu przestawi się na działanie zgodne z treścią nowelizacji, kolejna grupa będzie poszukiwać wyjątków umożliwiających działanie analogiczne do prowadzonego przed nowelizacją.

Ogromne znaczenie będzie miało postępowanie dowodowe na rozprawie głównej, ponieważ w kontradyktoryjnym modelu postępowania właśnie ten etap sprawy staje się fazą postępowania, w której dochodzi do weryfikacji zarzutów sformułowanego w akcie oskarżenia z całokształtem materiału dowodowego zgromadzonego przez strony i zaprezentowanego sądowi. Postępowanie apelacyjne stanowić będzie to stadium procesowe, w którym sąd odwoławczy może nie tylko

¹ Teksty zamieszczone w niniejszej monografii zostały zebrane i przedłożone do druku jeszcze przed wejściem w życie nowelizacji z dnia 20 lutego 2015 r. Dlatego też w niektórych jej fragmentach stan prawny nie uwzględnia poprawek wprowadzonych tym aktem prawnym.